

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12679

Tarih : 08.10.2025

30893

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK

İstanbul Milletvekili

Tokat T Tipi Hapishanesi'nde tutulan 70 yaşındaki hasta mahpus Ömer Yaman, yaklaşık altı aydır gerekli tedavileri görmediği için sol gözünün görme yetisini tamamen kaybetmiştir. Yaman'ın, katarakt rahatsızlığının yanı sıra hipertansiyon, göz tansiyonu ve idrar yolu enfeksiyonu gibi sağlık sorunları bulunduğu kamuoyuna yansımış; bu durum, hapishanelerde tedavi hakkına yönelik ihlallerin mahpuslar açısından ne denli ağır ve geri dönüşü olmayan sonuçlar doğurduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Tokat Hapishanesi'nde yaklaşık bir yıldır ağız içi arama uygulamasını kabul etmeyen mahpusların hastaneye sevk edilmediği, tedavi haklarının engellendiği ve bu uygulamayı reddedenlere disiplin cezaları verildiği basında yer alan bilgiler arasındadır. Bu ciddi hak ihlalleri, tarafımızca verilen 7/22383 Esas Nolu yazılı soru önergesiyle Adalet Bakanlığı'na yöneltilmiştir. Ancak Bakanlık, süresi geçtikten sonra verdiği yanıtta, hapishanedeki uygulamaların mevzuata uygun olduğunu belirtmiş ve işlemlerin herhangi bir keyfiyet içermediği yönünde değerlendirmelerde bulunmuştur.

Ancak mevcut tablo, Bakanlığın verdiği cevabın yaşanan ağır hak ihlalleriyle bağ kuramadığını ve fiili sorumluluğu görünmez kıldığını göstermektedir. Zira "mevzuata uygundur" denilen bir sistemde, 70 yaşındaki bir mahpusun gözünü kaybetmesi, hapishanedeki sağlık hizmetlerine erişimin fiilen engellendiğini ve idarenin keyfi uygulamalarının yaşamsal sonuçlar doğurduğunu ortaya koymaktadır. İnsan hakları hukukunun evrensel ilkelerine göre bu durum, yalnızca tedbirsizlik değil, aynı zamanda işkence ve kötü muamele yasağının ihlali olarak da değerlendirilmektedir.

1. Hasta mahpus Ömer Yaman'ın güncel sağlık durumu nedir? Hapishane koşullarında hastalıklarına yönelik tedavi süreci etkin ve kesintisiz biçimde sürdürülebilmekte midir?
2. Hasta mahpusa son bir yıl içinde hangi sağlık kurumlarında, hangi tarihlerde muayene veya tedavi imkânı sağlanmıştır? Bu süreçte herhangi bir sevk işlemi yapılmamışsa, gerekçesi nedir ve bu durumun sorumluluğu kimdedir?
3. Hasta mahpus Ömer Yaman'ın sağlık durumu, gerekli tıbbi müdahaleler zamanında sağlanmış olsaydı yine de bu denli ağırlaşır mıydı? Mevzuata uygunluğu savunulan bir sistemde böyle bir sonucun ortaya çıkması, Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
4. Görme kaybına yol açtığı belirtilen tedavi engeline dair Bakanlığınızca herhangi bir idari inceleme, denetim ya da sorumlu tespiti yapılmış mıdır?
5. Hasta mahpusun yaşı, kronik hastalıkları ve tedavi hakkına erişimin engellenmesi sonucu gözünü kaybetmiş olması dikkate alındığında; infazın ertelenmesi, koşullu salıverme veya konutta infaz gibi seçeneklerin değerlendirilmesi yönünde Bakanlığınızın herhangi bir girişimi olacak mıdır?
6. Sağlık hakkının, ağız içi arama gibi insan onuruna aykırı uygulamaları kabul etme şartına bağlanması karşısında, bu uygulamaların kaldırılması ve tedaviye erişimin koşulsuz sağlanması yönünde Bakanlığınız herhangi bir adım atacak mıdır?
7. Son üç yıl içinde hapishanelerde tedaviye geç erişim veya erişememe nedeniyle sağlık durumu ağırlaşan ya da yaşamını yitiren mahpus sayısı kaçtır?